

TÜRKİYE'DE TV PROGRAM ADLARINDA TÜRKÇEYE UYGUNLUK

Yakup YILMAZ¹

Emre ÖZKURT²

Özet

Televizyon, 20. asrın sonları ve 21. asrın başlarında en etkili iletişim aracı olmuş, ülke ve dünya gündeminin belirlendiği araç hâlini almış, her yaşta insanlar için örneklik, televizyon yoluyla sunulmuş, eskilerin meydanını televizyon ele geçirmiş, televizyon, modern toplumun ve toplumsal yaşamın olmazsa olmazlarından biri hâlini almıştır. TV program adları da her varlığın adında olduğu gibi bir adlandırma süreci geçirir. Programlarda kullanılan dil kadar, program adlarının da yanlışsız bir anlatımla verilmesi, ölçünlü dilin kullanılması gerekir. Türk TV program adlarına bakıldığında, yapısı yönüyle sözcüklerde kuralsızlık olmadığı görülür. Söz öbeklerinde yer alan yeni öbek yapısı %2,3; yabancı öbek yapısı %3,9; uygun öbek yapısı %93,6 oranındadır. Cümlede yer alan yeni, eski ve yabancı öbek yapısı hiç yok; uygun öbek yapısı %100 oranındadır. Cümle hâlindeki program adlarında konuşma dilinden cümle yapısı %6,8; devrik cümle yapısı %13,8; eksilteli cümle yapısı %10,3; kurallı cümle yapısı %75,8 oranındadır. Türk TV program adlarına bakıldığında, sözcük kullanımı yönüyle sözcük hâlindeki program adlarında yeni sözcük oranı %30,4; yabancı sözcük oranı %4,3; uygun sözcük oranı %65,2'dir. Söz öbeği hâlindeki program adlarında eski sözcük oranı %0,2; yabancı sözcük oranı %2; uygun sözcük oranı %97'dir. Program adlarında kullanılan 29 cümle içinde yeni, eski ve yabancı sözcük kullanılmamış olup kullanılan bütün sözcükler TS'de geçmektedir. Uygun sözcük kullanım oranı %100'dür.

Anahtar kelimeler: TV program adı, ölçünlü dil, dilbilgisi kuralı, sözcük kullanımı.

CONFORMITY TO TURKISH LANGUAGE AT THE NAMES OF THE TV PROGRAMMES IN TURKEY

Abstract

Television became the most effective means of communication, a device for setting the country's and the world's agenda and setting examples for the people of all ages and an indispensable part of the modern society at the end of the 20th century and at the beginning of the 21st century. The names of the TV programs undergo a naming process. While naming the programs, standard language should be used and the names of the programs should be correct. It is as important as the correct usage of the language in these programs. Considering the names of the Turkish TV programs, it can be said that there is no irregularity in these words in terms of structure. The ratio of the new phrase structure is 2,3%; foreign phrase structure is 3,9% and suitable phrase structure is 93,6%. The names of the TV programs which are formed as sentences, do not contain new, old or foreign phrase structures and the ratio of the suitable phrase structure is 100%. The ratio of the colloquial language usage is 6,8%; the inverted structure is 13,8%; the elliptical sentence is 10,3% and the regular sentence is 75,8%. Considering the names of the programs which are formed as a word, the ratio of the new words is 30,4%; foreign words is 4,3% and suitable words is 65,2%. Considering the names of the programs which are formed as a phrase, the ratio of the old word usage is 2%; foreign word usage is 2% and suitable word usage is 97%. No new, old or foreign word is used in 29 names which are formed as a sentence and all the words can be found in Turkish dictionary. The ratio of the suitable word usage is 100%. The

¹ Yrd. Doç. Dr., Kırklareli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, yilmazyakupbey@gmail.com

² Kırklareli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD YL Öğrencisi, emreozkurt@gmail.com

usage of Turkish while naming the TV programs showcases the characteristics of the standard Turkish in terms of structure and the usage of words.

Keywords: TV program naming, standard language, grammar rule, usages of words.

GİRİŞ

İletişim, bir düşüncenin, bir duygunun yüz anlatımı, el, kol ve baş hareketleri, konuşma yoluyla ya da yazı, telefon, radyo, televizyon gibi bildirişim araç ve gereçlerinden yararlanarak bir kimseden başka bir kimseye iletimidir (TDK, 2011, s. 1173). İletişim kanallarından biri de televizyondur. Televizyon, 20. asrın sonları ve 21. asrın başlarında en etkili iletişim aracı olmuş, ülke ve dünya gündeminin belirlendiği araç hâlini almış, her yaşta insanlar için örneklik, televizyon yoluyla sunulmuş, eskilerin meydanını televizyon ele geçirmiş, televizyon, modern toplumun ve toplumsal yaşamın olmazsa olmazlarından biri hâlini almıştır (Korkmaz & Yeşil, 2011, s. 113).

TV program adları ve doğru adlandırma

İnsan muhatap kabul etmek, işlemek, değerlendirmek, kullanmak vs. için karşılaştığı her varlığı bildiklerinden yola çıkarak, kendinden olan sesler ve sözlerle adlandırmak ister. Adlandırma eylemi, aynı zamanda bir kimlik verme, tanımlama eylemidir.

Her ad bir şeyin ya da bir kavramın yerini tutar, onun göstergesi olur. Gerçek nesnelere yerini tutan, onların olmadığı ortamlarda onlardan söz edilmesini, dolayısıyla anımsanmayı, geleceğe yönelik tasarımlar yapmayı ve bunları başkalarına aktarmayı mümkün kılan şey, insandaki bu gösterge kullanabilme yetisidir (Erkman Akerson, 2007, s. 187-200).

TV program adları da her varlığın adında olduğu gibi bir adlandırma süreci geçirir. TV program adları üzerinde özellikle yapılmış bir çalışma olmamakla beraber TV programlarının dili üzerine çok çeşitli araştırmalar mevcuttur. Bu konuda en geniş çalışma RTÜK tarafından 2007 yılında yapılan *Radyo ve TV'de Türkçenin Kullanımı* adlı çalışmadır.

Televizyon programları dil edinimi çağındaki bireyler üzerinde, başta Türkçe olmak üzere kültürel kodların aktarımında etkili iletişim kanallarından biridir (Aydemir, 2013, s. 1297). Dolayısıyla programlarda kullanılan dil kadar, program adlarının da yanlışsız bir anlatımla verilmesi gerekir.

Yanlışsız bir anlatımla cümle oluşturmak için doğruluk, uygunluk ve sağlamlık şarttır. **Doğruluk**, anlatımda yer alan sözlerin kurallarına uygunluğunun ötesinde *yüklemle* anlayış ve vazife mutabakatıdır. **Uygunluk**, ele alınan konu ile o konu etrafında söylenen sözler arasında yakınlık bulunmasıdır. Uygunluk dairesinde sözün anlamla ve sözün sözle uygunluğu akla gelmelidir. **Sağlamlık**, sözü oluşturan sözcük ve söz öbekleri arasındaki yakınlığın dil bilgisine uygunluk şartı yanında maksada uygun olması (Güneş, 1999, s. 51-60), dil yanlışlarının olmaması demektir.

Kitle iletişimi esnasında ölçünlü dil kullanılır. Ölçünlü dil, ülke sathında en yaygın ve makbul bir ağızdır. Türkiye Türkçesinde ölçünlü dil için İstanbul ağızı benimsenmiştir. Ölçünlü dil ve ağızlar arasında etkileşimde üstünlük ölçünlü dildedir. Çünkü ölçünlü dil, kitle iletişim araçlarını kendi yanına çekmiş, ağızlar ise kendi coğrafyasındaki iletişim araçlarında kısmen geçerli kalmıştır.

Kitle iletişim araçlarında kullanılan ölçünlü dilin karşısında öbür dillerin yanlışlığı, ölçünlü dilin kibar olup ağızların kabalığı ve bunların kitle iletişim araçlarında yasaklanması gibi düşünceler yanlışır. Çünkü kitle iletişim araçlarının dilinde görülen ölçünlü dilden her sapma (yabancı dilden sözcükler, değişik lehçe ve ağızlardan sözcük ve kullanımlar vb.) birer yanlış olarak değerlendirilmemelidir (Uzdu, Yıldız, & Günay, 2011, s. 465). Ölçünlü olmayan

kullanımların dilin bir utancı değil, çeşitliliği olduğu teslim edilmeli, bu dil değişkelerine estetik ya da sınıfsal değer yargıları yüklemekten kaçınmalıdır (Duman, 2011, s. 53).

Ölçünlü dilin özellikleri şöyledir: *Ölçünlü dil, daha çok bir yazı dili değişkesidir ve nüfusun çok küçük bir kısmını oluşturan üst ve üst-orta sınıfa aittir. Bu yönüyle ölçünlü dil, toplumsal boyutun katı bir katmanını teşkil eder ve bu dili konuşmayan kimseler için dezavantaj oluşturabilir. Öte yandan ölçünlü dile bu statüyü kazandıran olgu dilsel üstünlükleri değil, toplumsal konumudur. Ölçünlü dilin toplumsal itibarının yanında, bu değişkeye yüklenen estetik yargılar da dikkat çekicidir* (James, 1998, s. 63).

Ölçünlü dilin yaygınlaşması, kişiler arası iletişimi kolaylaştırır ve iletişimin daha sağlıklı olmasını sağlar. Çevreyi algılama ve yorumlama, sorunları çözme ve tasarımları gerçekleştirme gibi dil becerisi gerektiren kazanımlar ölçünlü dilin toplumda yaygınlaşmasıyla ve daha çok kitlenin kullanımıyla gerçekleşebilir. Ölçünlü dilin yaygınlaşması eğitim yoluyla ve kitle iletişim araçlarıyla sağlanabilir. Eğitimin bittiği ya da hiç oluşmadığı noktada devreye kitle iletişim araçları girer ve eksik kalan yanları ya da dilde yeni oluşan durumları kişilere ulaştırır (Uzdu, Yıldız, & Günay, 2011, s. 468).

Kitle iletişim araçlarında kullanılan dil, bu araçların muhataplarını doğrudan etkilemektedir. Kitle iletişim araçları varlıklarını sürdürebilmek için sürekli ilginç şeyleri ekrana yansıtır. Haberlerin drama diliyle verilmesi, izleyicinin gerçekle kurguyu birbirine karıştırmasına yol açar. Öte yandan şiddet sahnelerinin etkisiyle saldırgan bir insan tipi de yaratılır. Drama dili ile gerçekler dünyasından koparılan kişiler, kendilerine ve toplumlarına yabancılaşır (Özsoy O., 2011, s. 572).

Kitleleri etkilemek ve onları belli amaçlar etrafında harekete geçirmek için gerekli olan çağrının her şeyden önce onların anlayabilecekleri bir dil ile yapılması gerekir. Bu yüzden toplumu harekete geçirecek olan mesajların, onların en iyi bildiği dilde yayımlanması ve yayımlanan mesajları okuyup anlayabilecek insan sayısının artırılması gerekir (Uzman, 2011, s. 85).

Ölçünlü dil ve dilde doğruluk-yanlışlık

Ölçünlü dil kullanımını sıkıntıya sokan dil tutum ve kullanımları (Karaağaç, 2013, s. 321-328) yenicilik, eskicilik, yabancı düşkünlüğü, arı dil eğilimi, aşırı düzeltmecilik, lehçelik dil kullanımı, yanlış türetme veya yanlış örnekleme, argolaşma, sözlük dağılması, kültürel dağılma olarak gösterilir.

Ülkemizde kitle iletişim araçlarında kullanılan dilin gün geçtikçe ölçünlü dil kurallarından ayrı bir nitelik sergilemeğe başladığı ve bunun giderek yoğunluk kazandığı yazılı basında yer alan çok sayıda makale, söyleşi ve benzer yazılarda sık sık öne sürülse de (Özsoy A. S., 1996, s. 216) dil kullanımının incelendiği program adlarında durumun farklı olduğunu söylemek gerekmektedir.

Kitle iletişim araçlarında kullanılan dilin değişmesi hakkındaki tartışmalar her dilde olduğu gibi Türkçede de sıkça yaşanmaktadır. Hemen her dil konusu, ülkelerinde bu araçların dili bozduğunu, yozlaştırdığını iddia eder. Bu mesele biraz da dile nasıl yaklaşıldığıyla ilgilidir. Kuralcı yaklaşıma göre kitle iletişim araçları dili bozar ve yozlaştırır; betimleyici yaklaşıma göre ise, kitle iletişim araçlarının dili bozduğu ve yozlaştırdığı fikri yanlıştır, dil iletişim kurma aracı olduğuna ve her zaman değiştiğine göre bu araçlar dili bozmaz, sadece insanların neyi ve nasıl konuştuklarını resmeder. Peki, dil kullanımında bu kuralcı ve betimleyici yaklaşım nedir?

Kuralcı yaklaşımda mantığa uygunluk, klasik dillerin doğruluğu, eskinin tercih edilmesi ve yabancı sözcüklere izin verilmemesi esastır. Betimleyici yaklaşımda ise kuralcı yaklaşımın benimsediği ilkelerin toplumun elitlerinin uygulama ve tercihlerine dayandığı, herhangi bir nesnel doğruluk kavrayışına dayanmadığı iddia edilir. Meselenin dilbilim tarafından izahı da şöyledir: Dil, iki artı iki dört eder şeklinde matematiksel bir mantık sergilemez; her dilin kuralı kendisiyle mevcuttur, diğer dilleri örnek almak zarureti olamaz; dil sürekli değişir, eski her

zaman eskide kalır; her dil başka dillerle sözcük alışverişi içindedir, engellemek imkânsızdır; ancak sınırlandırmak mümkündür. Dil kullanımı her zaman dil kurallarından önce gelir; çünkü kurallar kullanımdan çıkar (Duman, 2011, s. 49-50).

Betimleyiciler bütün kullanımları eşit biçimde kabul edilebilir gördükleri için standartları önemsememekle; kuralcılar ise tarihî bir gelenekçiliği körü körüne takip etmekle eleştirilir (Duman, 2011, s. 52). Oysa Crystal'a göre nesnel bir bakış açısıyla bakıldığında her iki yaklaşım da önemlidir ve birbirini tamamlar (1989, s. 3). Dilin bir matematik veya mantık dizgesi olmadığı, kurallarının ise konuşucular tarafından konduğu göz ardı edilmemelidir. Bunun aksi iddialar, dili katı kurallar içine hapseder.

Kuralcı ve betimleyici yaklaşımın ikisi bir arada düşünülmelidir; çünkü dil kullanımında kurallar geçerlidir. Elbette sadece kurallara bakılarak dil kullanılmamakta, beraberinde yeni ve farklı kullanımlar da görülmektedir. Bu durumda kuralcı ve betimleyici anlayışın her ikisi de önemli olmaktadır.

Dil kullanımında, söz varlığı ve söz diziminin *uygunluk* ve *yaygınlık* kuralına dikkat edildiği sürece dil yanlış gerçekleşmez. Burada uygunluktan kasıt, söz varlığının geçerli imlâya; söz diziminin geçerli kurallara uygunluğudur. Yaygınlıktan kasıt da geçerli imlâya ve söz dizimi kurallarına aykırı olmakla beraber zamanla benimsenip yaygınlık kazanmış kullanımlardır. Yeni ve farklı kullanım geçerli kullanımdan ayrıştığı için önce yanlış sayılır; sonra da yaygınlık kazandığı için geçerli kurallar arasına girerek uygun sayılır.

Uygunluk ve yaygınlık dışına çıkan kullanımlarda dikkat çeken dil yanlışları ise *yenicilik*, *eskicilik* ve *yabancılıktır*. *Yenicilik*, yaygınlaşmamış, yeni ve yerli dil kullanımınıdır; *eskicilik*, unutulmuş, eski ve yerli kullanımıdır; *yabancılık* ise başka dillerden Türkçeye girmiş veya sokulmuş, yeni ve yabancı unsurların dilde kullanımınıdır. Zaten sözcüklerin eski veya ilk şekli dilin yazılı metinlerindeki ilk görüntüsü olması sebebiyle *eski çağlardan beri her "yeni", "eski"nin bozuk şekli sayılmıştır. Dil kullanımında her değişiklik, yani alışılmış konuşma tarzından her sapma, önce bir yanlıştır* (Karaağaç, 2002, s. 20).

Dilin imlâ, ses, biçim, söz dizimi veya anlam gibi herhangi bir düzleminde yer alan bir unsurunun kural dışı kullanılması, yanlış olarak görülmüştür. Kuralın dışına çıkmak demek, dilin belli bir yer ve zamandaki kullanımına uymamak, belki başka yer ve zamanlardaki kullanımlara geçmek demektir. Bir dilin kullanımında kural dışına çıkmalar, bazen dilde yenilikler, sözcük türetme, sözcüğün anlamını ve yapısını değiştirme ya da başka dillerden sözcük alma şeklinde ortaya çıkar (Yılmaz, 2016, s. 43).

Bu incelemede öncelikle söz varlığının, söz öbeklerinin ve cümlelerin tasnifi yapıldı. Bunların ardından da tasnife göre yeni, eski, yabancı ve doğru imlâ ve dil kullanımı değerlendirildi.

TV kanalları, program adları ve yöntem

Televizyon izlenme durumunun yanında, televizyon programlarının adlarının verilmesinde mantık, mana ve gramer bakımından doğruluk veya yanlışlık, dil edinimini etkilemektedir. Bu makalede, televizyon adlarının Türkçenin mantık, mana ve gramerine uygunluğunu incelemek ve doğruluğunu-yanlışlığını belirlemek için, izlenme oranı en yüksek 9 televizyon kanalının program adlarının verilmesi, dil yapısı ve kullanım bakımından ele alınıp incelenmiş, doğruluk ve yanlışlıkları değerlendirilmiştir.

Yöntem olarak, bu çalışmada izlenme sıralamasında önde olan 9 TV kanalında yer alan program adlarının uygunluk ve yaygınlığı söz varlığı ve söz dizimi bakımından ele alınmıştır.

Araştırmanın yönteminde benimsenen düzen şöyledir:

1. Ocak-Mart 2016'da en çok izlenen 9 TV kanalı belirlendi.

2. Ocak-Mart 2016'da en çok izlenen 9 TV kanalında sunulan programlar tespit edildi.

3. TV ve program adları alfabetik olarak listelendi. Bunlar sözcük hâlindekiler, söz öbekleri hâlindekiler ve cümle hâlindekiler diye tasnif edildi. Sözcük hâlindekiler TDK'ce 2011'de basılan *Türkçe Sözlük*'te (TS) yer alıp almamalarına göre; öbek ve cümle hâlindekiler de sözcükleri yine *Türkçe Sözlük*'te yer alıp almamalarına ve kuruluşlarının Türkçenin kurallarına uyup uymamalarına göre tasnif edildi.

4. Sözlükte yer almayanların ve kuralları dışında kalanların durumları değerlendirildi.

5. Seçilen TV kanalları şunlardır:

Total reyting sonuçlarına göre şubat ayı en çok izlenen kanallar sıralaması şöyledir: **1. FOX TV, 2. ATV, 3. SHOW TV, 4. STAR TV, 5. TV8, 6. KANAL D, 7. TRT 1, 8. KANAL 7, 9. TRT Çocuk.**

AB reyting sonuçlarına göre şubat ayı en çok izlenen kanallar sıralaması da şöyledir: **1. TRT 1, 2. FOX TV, 3. STAR TV, 4. TV8, 5. ATV, 6. KANAL D, 7. SHOW, 8. KANAL 7, 9. TRT Çocuk.**

Total ve AB reyting sıralamasında ortaya çıkan ortak listede yer alan TV kanalları ve bu kanallarda izlenen program adları şöyledir:

TRT1

TRT1'de 24 program adı belirlendi:

1'de Bugün (TRT1, 20.03.2016, 15.00), 1'de Sabah (TRT1, 21.03.2016, 07.00), Alias "Kod Adı" (TRT1, 24.03.2016, 01.00), Ana Haber Bülteni (TRT1, 21.03.2016, 19.10), Anma Klipleri (TRT1, 25.03.2016, 09.00), Avrupa Avrupa (TRT1, 21.03.2016, 11.15), Baba Candır (TRT1, 20.03.2016, 20.00), Başkan (TRT1, 25.03.2016, 23.30), Diriliş "Ertuğrul" (TRT1, 23.03.2016, 20.00), Elde Var Hayat (TRT1, 20.03.2016, 07.20), Enine Boyuna (TRT1, 20.03.2016, 11.50), Filinta (TRT1, 25.03.2016, 20.00), Hava Durumu (TRT1, 20.03.2016, 19.10), İyi Fikir (TRT1, 21.03.2016, 09.15), Kuyruk (TRT1, 20.03.2016, 13.00), Mazi Kalbimde Yaradır (TRT1, 20.03.2016, 05.45), Ömür Değişin (TRT1, 20.03.2016, 05.15), Pastane (TRT1, 21.03.2016, 13.30), Pelin Çift ile Gündem Ötesi (TRT1, 21.03.2016, 23.30), Seddülbahir 32 Saat (TRT1, 20.03.2016, 23.25), Seksenler (TRT1, 26.03.2016, 20.00), Spor (TRT1, 21.03.2016, 19.50), Yeşil Deniz (TRT1, 21.03.2016, 20.00), Yunus Emre (TRT1, 22.03.2016, 20.00)

SHOW

SHOW TV'de 6 program adı belirlendi:

İlişki Durumu: Karışık (SHOW, 20.03.2016, 16.00), Kınalı Yapıncak (SHOW, 20.03.2016, 06.30), Kış Güneşi (SHOW, 20.03.2016, 20.00), Pazar Sürprizi (SHOW, 20.03.2016, 10.00), Show Ana Haber (SHOW, 20.03.2016, 18.45), Turgay Başyayla ile Lezzet Yolculuğu (SHOW, 20.03.2016, 14.00)

ATV

ATV'de 6 program adı belirlendi:

ATV Ana Haber (ATV, 20.03.2016, 19.00), ATV'de Hafta Sonu (ATV, 20.03.2016, 07.00), Benim Annem Bir Melek (ATV, 20.03.2016, 06.20), Dizi TV (ATV, 20.03.2016, 11.15), Evli ve Öfkeli (ATV, 20.03.2016, 20.00), Nihat Hatipoğlu ile Kur'an ve Sünnet (ATV, 20.03.2016, 10.00)

STAR

STAR TV'de 7 program adı belirlendi:

Aramızda Kalsın (STAR, 20.03.2016, 05.30), Kaçak Gelinler (STAR, 20.03.2016, 07.00), Müdür Ne'aptın? (STAR, 20.03.2016, 20.00), Star Haber (STAR, 20.03.2016, 19.00), Star Life (STAR, 20.03.2016, 10.00), Tülin Şahin ile Moda (STAR, 20.03.2016, 13.00), Vahe ile Evdeki Mutluluk (STAR, 20.03.2016, 12.00)

FOX

FOX TV'de 15 program adı belirlendi:

Aşk Yeniden (FOX, 22.03.2016, 20.00), Benden Söylemesi (FOX, 21.03.2016, 13.30), BKM Güldür Güldür (FOX, 26.03.2016, 12.15), Çifte Saadet (FOX, 26.03.2016, 20.15), Fatih Portakal ile Fox Ana Haber (FOX, 21.03.2016, 19.00), Görevimiz Komedi (FOX, 23.03.2016, 20.00), Gülbin Tosun ile FOX Ana Haber (FOX, 20.03.2016, 19.00), İsmail Küçükkaya ile Çalar Saat (FOX, 21.03.2016, 06.45), Karagül (FOX, 25.03.2016, 20.00), Kiraz Mevsimi (FOX, 21.03.2016, 05.00), Kördüğüm (FOX, 24.03.2016, 20.00), Murat Güloğlu ile Çalar Saat Hafta Sonu (FOX, 20.03.2016, 07.30), O Hayat Benim (FOX, 20.03.2016, 20.15), Unutma Beni (FOX, 21.03.2016, 14.00), Zuhal Topal'la (FOX, 21.03.2016, 16.30)

Kanal D

Kanal D'de 19 program adı belirlendi:

Abbas Güçlü ile Genç Bakış (KD, 23.03.2016, 01.00), Akasya Durağı (KD, 21.03.2016, 05.30), Ana Haber Bülteni (KD, 20.03.2016, 18.45), Arka Sokaklar (KD, 25.03.2016, 20.00), Ben Bilmem Eşim Bilir (KD, 20.03.2016, 16.00), Beyaz Show (KD, 25.03.2016, 23.15), Ev Gezmesi (KD, 21.03.2016, 11.00), Gün Arası (KD, 21.03.2016, 12.30), Hayat Şarkısı (KD, 21.03.2016, 12.45), KANAL D Çocuk Kulübü (KD, 20.03.2016, 06.00), Kanal D Haber Günaydın (KD, 21.03.2016, 07.00), Kanıt (KD, 21.03.2016, 03.45), Kısmetse Olur (KD, 20.03.2016, 22.15), Kurtlar Vadisi Pusu (KD, 24.03.2016, 20.00), Magazin D (KD, 20.03.2016, 09.45), Müzik Arası (KD, 26.03.2016, 05.20), Poyraz Karayel (KD, 23.03.2016, 20.00), Renkli Sayfalar (KD, 21.03.2016, 09.00), Tatlı İntikam (KD, 26.03.2016, 20.00)

Kanal 7

Kanal 7'de 15 program adı belirlendi:

Başkent Kulisi (K7, 20.03.2016, 10.00), Bir Garip Aşk (K7, 21.03.2016, 16.00), Cuma Sohbetleri (K7, 25.03.2016, 09.45), Dr. Feridun Kunak Show (K7, 21.03.2016, 09.45), Elde Var Hayat (K7, 21.03.2016, 08.00), Elif (K7, 21.03.2016, 20.00), Gündüz Gece (K7, 26.03.2016, 22.45), Hasta Sonu Haberleri (K7, 20.03.2016, 18.00), Kanal 7 Haber Saati (K7, 21.03.2016, 21.15), KANAL 7' de Sabah (K7, 02.03.2016, 06.30), Mahmut Tuncer Show (K7, 20.03.2016, 22.45), Necmettin Nursaçan'la Sohbetler (K7, 26.03.2016, 09.50), Ömer Döngeloğlu ile Önden Gidenler (K7, 20.03.2016, 11.00), Özlem Tunca ile Dünyayı Geziyorum (K7, 20.03.2016, 17.00), Söz ve Müzik (K7, 22.03.2016, 23.45)

TV8

TV 8'de 19 program adı belirlendi:

1 Alp 3 Çocuk (TV8, 20.03.2016, 14.30), 3 Adam (TV8, 26.03.2016, 23.15), Aramızda Kalmasın (TV8, 22.03.2016, 08.15), Arda'nın Mutfağı (TV8, 20.03.2016, 13.30), Bay Tahmin (TV8, 26.03.2016, 01.30), Buyur Bi'de Burdan Bak (TV8, 24.03.2016, 20.00), Çok Güzel Hareketler Bunlar (TV8, 20.03.2016, 15.45), Ebruli (TV8, 26.03.2016, 14.30), Fırıldak Ailesi (TV8,

20.03.2016, 13.15), Güneri Cıvaoğlu ile Şeffaf Oda (TV8, 20.03.2016, 08.45), İşte Benim Stilim (TV8, 21.03.2016, 15.30), Magazin 8 (TV8, 20.03.2016, 16.00), Magazin 8 Extra (TV8, 20.03.2016, 09.45), Maşa ile Koca Ayı (TV8, 20.03.2016, 08.00), Oynat Bakalım (TV8, 22.03.2016, 07.00), Rudolf'un Maceraları (TV8, 20.03.2016, 07.15), Saba ile Oyuna Geldik (TV8, 23.03.2016, 00.15), Survivor (TV8, 20.03.2016, 20.00), Survivor Panorama (TV8, 21.03.2016, 13.00)

TRT Çocuk

TRT Çocuk'ta 30 program adı belirlendi:

Arı Maya (TRT Çocuk, 20.01.2016, 01.30), Biz İkimiz (TRT Çocuk, 20.01.2016, 05.00), Bizim Ninniler (TRT Çocuk, 20.01.2016, 21.55), Bulmaca Kulesi (TRT Çocuk, 20.01.2016, 19.40), Canım Kardeşim (TRT Çocuk, 20.01.2016, 02.45), Ciciki (TRT Çocuk, 20.01.2016, 08.55), Çılgın Orman (TRT Çocuk 21.02.2016, 15.30), Çılgın Orman (TRT Çocuk, 20.01.2016, 15.30), Çizgi Film Makinesi (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.10), Doki (TRT Çocuk 23.02.2016, 00.30), Doru (TRT Çocuk, 20.01.2016, 10.30), Elif'in Düşleri (TRT Çocuk, 20.01.2016, 09.55), Haberin Olsun (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.15), Harika İşler Takımı (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.30), Harika Kanatlar (TRT Çocuk, 20.01.2016, 11.45), İbi (TRT Çocuk, 20.01.2016, 13.00), Keloğlan Masalları (TRT Çocuk, 20.01.2016, 22.25), Köstebekgiller (TRT Çocuk, 20.01.2016, 17.25), Kuzucuk (TRT Çocuk, 20.01.2016, 22.00), Laura'nın Yıldızı (TRT Çocuk, 20.01.2016, 09.25), Maysa ve Bulut (TRT Çocuk, 20.01.2016, 21.30), Mini Mini Hutoslar (TRT Çocuk, 20.01.2016, 23.15), Mutlu Oyuncak Dükkânı (TRT Çocuk 21.02.2016, 14.05), Pak ile Pırpır (TRT Çocuk, 20.01.2016, 01.00), Pepee (TRT Çocuk, 20.01.2016, 03.15), Rafadan Tayfa (TRT Çocuk, 20.01.2016, 14.30), Rüyanın Günlüğü (TRT Çocuk, 20.01.2016, 23.05), Rüzgâr Güllü (TRT Çocuk 21.02.2016, 18.30), Telali (TRT Çocuk 25.02.2016, 17.15), Yarışçı (TRT Çocuk, 20.01.2016, 15.00)

PROGRAM ADLARININ YAPI VE SÖZCÜK KULLANIM TASNİFİ

Bu tasnifte TV programlarını adlandırmada sözcük hâlinde, söz öbeği hâlinde ve cümle hâlinde kuruluşlar belirlenmiştir. Bunların içinde de yapı ve sözcük kullanım tasnifi yapılmıştır:

1. Sözcük hâlindekiler

1.1. Yapı tasnifi

1.1.1. Eksiz sözcükler

Çocuk dilinden gelen veya üretilen sözcükler eksizdir: Ciciki (TRT Çocuk, 20.01.2016, 08.55), Dada (STAR, 26.03.2016, 23.45), Doki (TRT Çocuk 23.02.2016, 00.30), İbi (TRT Çocuk, 20.01.2016, 13.00), Pepee (TRT Çocuk, 20.01.2016, 03.15).

Yabancı sözcük de eksizdir: Survivor (TV8, 20.03.2016, 20.00).

Şu sözcükler de eksizdir:

Doru (TRT Çocuk, 20.01.2016, 10.30), Elif (K7, 21.03.2016, 20.00), Filinta (TRT1, 25.03.2016, 20.00), Kehribar (ATV, 25.03.2016, 20.00), Kertenkele (ATV, 26.03.2016, 20.00), Kuyruk (TRT1, 20.03.2016, 13.00), Pastane (TRT1, 21.03.2016, 13.30), Spor (TRT1, 21.03.2016, 19.50).

1.1.2. Çekim ekli sözcükler

Çekim ekli iki sözcük mevcuttur: Seksenler (TRT1, 26.03.2016, 20.00), Köstebekgiller (TRT Çocuk, 20.01.2016, 17.25).

1.1.3. Yapım ekli sözcükler

Başkan (TRT1, 25.03.2016, 23.30), Ebruli (TV8, 26.03.2016, 14.30), Kanıt (KD, 21.03.2016, 03.45), Kuzucuk (TRT Çocuk, 20.01.2016, 22.00), Yarışçı (TRT Çocuk, 20.01.2016, 15.00).

1.2. Sözcük kullanım tasnifi

23 sözcükten 1 yabancı, 7 çocuk dilinden yeni sözcük kullanılmıştır; eski sözcük yoktur. 15 adet uygun sözcük vardır.

1.2.1. Yeni sözcükler

Yeni sözcüklerin kullanımı edebi metin niteliği taşıyan eserlerde görülür, bazen çocuk dilinde de yeni sözcüklere rastlanır; ancak *Türkçe Sözlük*'te yer almaz. Bu kısımda yeni sözcük 6 adettir:

Ciciki (TRT Çocuk, 20.01.2016, 08.55), Dada (STAR, 26.03.2016, 23.45), Doki (TRT Çocuk 23.02.2016, 00.30), İbi (TRT Çocuk, 20.01.2016, 13.00), Pepee (TRT Çocuk, 20.01.2016, 03.15).

Sözlükte yer alan sözcüğe getirilen ekle yeni bir kullanım oluşturulan 1 sözcük vardır:

Köstebekgiller (TRT Çocuk, 20.01.2016, 17.25).

1.2.2. Eski sözcükler

Eskiden kullanılıp da program adlarında canlandırılan bir sözcük bulunmamaktadır.

1.2.3. Yabancı sözcükler

Türkçe Sözlük'te olmayıp yabancı bir dilden ödünçlenen sözcüklerden 1 adet vardır:

Survivor (TV8, 20.03.2016, 20.00).

1.2.4. Uygun sözcükler

Bu başlık altında 2011 tarihli *Türkçe Sözlük*'te bulunan sözcükler yer alır. Aynı zamanda imlâ kılavuzuna ve kuralına uygun sözcükleri kapsar:

Başkan (TRT1, 25.03.2016, 23.30), Doru (TRT Çocuk, 20.01.2016, 10.30), Ebruli (TV8, 26.03.2016, 14.30), Elif (K7, 21.03.2016, 20.00), Filinta (TRT1, 25.03.2016, 20.00), Kanıt (KD, 21.03.2016, 03.45), Kehribar (ATV, 25.03.2016, 20.00), Kertenkele (ATV, 26.03.2016, 20.00), Kuyruk (TRT1, 20.03.2016, 13.00), Kuzucuk (TRT Çocuk, 20.01.2016, 22.00), Pastane (TRT1, 21.03.2016, 13.30), Piramit (SHOW, 25.03.2016, 23.30), Seksenler (TRT1, 26.03.2016, 20.00), Spor (TRT1, 21.03.2016, 19.50), Yarışçı (TRT Çocuk, 20.01.2016, 15.00) [15 sözcük].

2. Söz öbeği hâlindekiler

Söz öbeği hâlindeki program adlarında geçen sözcüklerin yapısı ve doğru yanlış kullanım durumu şöyledir:

2.1. Söz öbeği yapısı tasnifi

Söz öbeği tasnifinden de görüleceği gibi program adları kurallara uygun olarak üretilmiş ve verilmiştir. 15. maddede görüleceği gibi magazin programlarına yabancı dilden adlar verilmiştir.

2.1.1. İyelik öbeği: Canım Kardeşim (TRT Çocuk, 20.01.2016, 02.45), Biz İkimiz (TRT Çocuk, 20.01.2016, 05.00), Bizim Ninniler (TRT Çocuk, 20.01.2016, 21.55).

2.1.2. Belirli ad tamlaması: Arda'nın Mutfağı (TV8, 20.03.2016, 13.30), Elif'in Düşleri (TRT Çocuk, 20.01.2016, 09.55), Elin Oğlu (ATV, 26.03.2016, 23.30), Laura'nın Yıldızı (TRT Çocuk, 20.01.2016, 09.25), Nursel'in Mutfağı (SHOW, 21.03.2016, 12.00), Rudolf'un Maceraları (TV8, 20.03.2016, 07.15), Rüyanın Günlüğü (TRT Çocuk, 20.01.2016, 23.05), Gecenin Kraliçesi (STAR, 22.03.2016, 20.00).

2.1.3. Belirsiz ad tamlaması: Kurtlar Vadisi Pusu (KD, 24.03.2016, 20.00), Aile İşi (ATV, 23.03.2016, 20.00), Akasya Durağı (KD, 21.03.2016, 05.30), Cuma Sohbetleri (K7, 25.03.2016, 09.45), Cumartesi Sürprizi (SHOW, 26.03.2016, 10.00), Bulmaca Kulesi (TRT Çocuk, 20.01.2016, 19.40), Ev Gezmesi (KD, 21.03.2016, 11.00), Gün Arası (KD, 21.03.2016, 12.30), Hava Durumu (TRT1, 20.03.2016, 19.10), Kahvaltı Haberleri (ATV, 21.03.2016, 06.45), Keloğlan Masalları (TRT Çocuk, 20.01.2016, 22.25), Kış Güneşi (SHOW, 22.03.2016, 20.00), Müzik Arası (KD, 26.03.2016, 05.20), Pazar Sürprizi (SHOW, 20.03.2016, 10.00), Harika İşler Takımı (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.30), Rüzgâr Gülü (TRT Çocuk 21.02.2016, 18.30), Anma Klipleri (TRT1, 25.03.2016, 09.00), Başkent Kulisi (K7, 20.03.2016, 10.00), Fırıldak Ailesi (TV8, 20.03.2016, 13.15), Gelin Evi (SHOW, 21.03.2016, 16.00), Göç Zamanı (STAR, 26.03.2016, 20.00), Hayat Şarkısı (KD, 21.03.2016, 12.45), Ev Gezmesi (KD, 21.03.2016, 11.00), Anma Klipleri (TRT1, 25.03.2016, 09.00).

2.1.4. Zincirleme ad tamlaması: ATV Gün Ortası Bülteni (ATV, 21.03.2016, 13.00), Çizgi Film Makinesi (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.10), Hafta Sonu Haberleri (K7, 20.03.2016, 18.00), Kanal 7 Haber Saati (K7, 21.03.2016, 21.15), Kanal D Çocuk Kulübü (KD, 20.03.2016, 06.00).

2.1.5. Eksiz ad tamlaması: Arı Maya (TRT Çocuk, 20.01.2016, 01.30), Beyaz Show (KD, 25.03.2016, 23.15), Dizi TV (ATV, 20.03.2016, 11.15), Mahmut Tuncer Show (K7, 20.03.2016, 22.45), Star Haber (STAR, 20.03.2016, 19.00), Dr. Feridun Kunak Show (K7, 21.03.2016, 09.45), ATV Ana Haber (ATV, 20.03.2016, 19.00), Güldür Güldür Show (SHOW, 25.03.2016, 20.00), Show Ana Haber (SHOW, 20.03.2016, 18.45), Kanal D Haber Günaydın (KD, 21.03.2016, 07.00).

2.1.6. Sıfat tamlaması: 3 Adam (TV8, 26.03.2016, 23.15), Arka Sokaklar (KD, 25.03.2016, 20.00), Bir Garip Aşk (K7, 21.03.2016, 16.00), Çılgın Orman (TRT Çocuk, 20.01.2016, 15.30), Harika Kanatlar (TRT Çocuk, 20.01.2016, 11.45), İyi Fikir (TRT1, 21.03.2016, 09.15), Kara Sevda (STAR, 23.03.2016, 20.00), Kınalı Yapıncak (SHOW, 20.03.2016, 06.30), Kırgın Çiçekler (ATV, 21.03.2016, 20.00), Kiralık Aşk (STAR, 25.03.2016, 20.00), Renkli Sayfalar (KD, 21.03.2016, 09.00), Süper Dadı (STAR, 26.03.2016, 10.45), Tatlı İntikam (KD, 26.03.2016, 20.00), Yeşil Deniz (TRT1, 21.03.2016, 20.00), 1 Alp 3 Çocuk (TV8, 20.03.2016, 14.30), Çifte Saadet (FOX, 26.03.2016, 20.15), Kaçak Gelinler (STAR, 20.03.2016, 07.00), Bugün (STAR, 21.03.2016, 07.00), Karagül (FOX, 25.03.2016, 20.00), Kördüğüm (FOX, 24.03.2016, 20.00), Ana Haber Bülteni (KD, 20.03.2016, 18.45), Ana Haber Bülteni (TRT1, 21.03.2016, 19.10), Mini Mini Hutoslar (TRT Çocuk, 20.01.2016, 23.15), Mutlu Oyuncak Dükkânı (TRT Çocuk 21.02.2016, 14.05), Rafadan Tayfa (TRT Çocuk, 20.01.2016, 14.30).

2.1.7. Unvan öbeği: Bay Tahmin (TV8, 26.03.2016, 01.30), Telali (TRT Çocuk 25.02.2016, 17.15).

2.1.8. Fiilimsi öbekleri: Ömür Dediğin (TRT1, 20.03.2016, 05.15).

2.1.9. Kısaltma-bulunma öbeği: 1'de Sabah (TRT1, 21.03.2016, 07.00), 1'de Bugün (TRT1, 20.03.2016, 15.00), ATV' de Hafta Sonu (ATV, 20.03.2016, 07.00), Kanal 7' de Sabah (K7, 02.03.2016, 06.30); Esra Erol'da (ATV, 21.03.2016, 16.20).

2.1.10. Kısaltma-vasıta öbeği: Abbas Güçlü ile Genç Bakış (KD, 23.03.2016, 01.00), Evrim Akın ile Ev Kuşu (SHOW, 21.03.2016, 13.00), Ezgi Sertel ile Lezzetin Haritası (STAR, 21.03.2016, 09.45), Fatih Portakal ile Fox Ana Haber (FOX, 21.03.2016, 19.00), Gülbin Tosun ile FOX Ana Haber (FOX, 20.03.2016, 19.00), Güneri Cıvaoğlu ile Şeffaf Oda (TV8, 20.03.2016, 08.45), İsmail Küçükkaya ile Çalar Saat (FOX, 21.03.2016, 06.45), Murat Güloğlu

ile Çalar Saat Hafta Sonu (FOX, 20.03.2016, 07.30) , Mustafa Karataş ile Muhabbet Saati (SHOW, 21.03.2016, 08.00), Müge Anlı ile Tatlı Sert (ATV, 21.03.2016, 10.00), Necmettin Nursaçan'la Sohbetler (K7, 26.03.2016, 09.50), Nihat Hatipoğlu ile Dosta Doğru (ATV, 24.03.2016, 00.15), Nihat Hatipoğlu ile Kur'an ve Sünnet (ATV, 20.03.2016, 10.00) , Ömer Döngeloğlu ile Önden Gidenler (K7, 20.03.2016, 11.00), Pelin Çift ile Gündem Ötesi (TRT1, 21.03.2016, 23.30), Sahrap'la Bir Yemek Masalı (STAR, 26.03.2016, 09.45), Turgay Başyayla ile Lezzet Yolculuğu (SHOW, 20.03.2016, 14.00), Tülin Şahin ile Moda (STAR, 20.03.2016, 13.00), Vahe ile Evdeki Mutluluk (STAR, 20.03.2016, 12.00), Zahide Yetiş'le (SHOW, 21.03.2016, 09.30), Zuhul Topal'la (FOX, 21.03.2016, 16.30).

2.1.11. İkileme-tekrar öbeği: Avrupa Avrupa (TRT1, 21.03.2016, 11.15), BKM Güldür Güldür (FOX, 26.03.2016, 12.15), Gündüz Gece (K7, 26.03.2016, 22.45), Medcezir (STAR, 21.03.2016, 11.00), Paramparça (STAR, 21.03.2016, 20.00).

2.1.12. Bağlama öbeği: Evli ve Öfkeli (ATV, 20.03.2016, 20.00), Maşa ile Koca Ayı (TV8, 20.03.2016, 08.00), Maysa ve Bulut (TRT Çocuk, 20.01.2016, 21.30), Söz ve Müzik (K7, 22.03.2016, 23.45), Pak ile Pırpır (TRT Çocuk, 20.01.2016, 01.00); Sağlıklı Mutlu Huzurlu (ATV, 21.03.2016, 13.40).

2.1.13. Açıklamalı öbekler: Tarafımızca *açıklamalı öbek* adı verilen bu öbek son zamanlarda sıkça görülmeye başlanmıştır. Dolayısıyla yeni öbeklerden sayılır ve bu türden 3 öbek vardır:

Alias “Kod Adı” (TRT1, 24.03.2016, 01.00), Diriliş “Ertuğrul” (TRT1, 23.03.2016, 20.00), Muhteşem Yüzyıl Kösem (STAR, 24.03.2016, 20.00).

2.1.14. Kişi adları: Poyraz Karayel (KD, 23.03.2016, 20.00), Yunus Emre (TRT1, 22.03.2016, 20.00).

2.1.15. İngilizce tamlamalar: İngilizceden Türkçeye geçmiş öbekler 20. asrın sonları ve 21. asrın başlarında sıkça görülmeye başlamıştır. Bu türden 5 öbek vardır:

Magazin 8 Extra (TV8, 20.03.2016, 09.45), Magazin D (KD, 20.03.2016, 09.45), Magazin 8 (TV8, 20.03.2016, 16.00), Star Life (STAR, 20.03.2016, 10.00), Survivor Panorama (TV8, 21.03.2016, 13.00).

2.2. Sözcük kullanım tasnifi

2.2.1. Yeni sözcükler

Öbek hâlindeki program adlarında yeni sayılabilecek bir sözcük bulunmamakta, yabancı ve eski sözcük dışındaki sözcüklerin hepsi TS'de bulunmaktadır.

2.2.2. Eski sözcükler

Eskiden kullanılıp da program adlarında canlandırılan bir sözcük bulunmamaktadır. Yazımı eski olup sözlükte *metcezir* (TDK, 2011, s. 1666) biçiminde olan program adı 1 adet vardır: Medcezir (STAR, 21.03.2016, 11.00).

2.2.3. Yabancı sözcükler

Söz öbeği hâlindeki program adlarında *Türkçe Sözlük*'te olmayıp yabancı bir dilden ödünçlenen tekrarlarla beraber 8 sözcük vardır:

Eksiz ad tamlamasında yer alan *show* sözcüğü TS'de bulunmamaktadır. Program adlarında 4 öbekte yer alır. *Show* yazımı yerine *šov* (TDK, 2011, s. 2230) biçimi TS'de yer alır: Beyaz Show

(KD, 25.03.2016, 23.15), Mahmut Tuncer Show (K7, 20.03.2016, 22.45), Dr. Feridun Kunak Show (K7, 21.03.2016, 09.45), Güldür Güldür Show (SHOW, 25.03.2016, 20.00).

İngilizce tamlamalar başlığı altında yabancı sözcüklerle üretilmiş öbekler şunlardır: Magazin 8 Extra (TV8, 20.03.2016, 09.45, Magazin D (KD, 20.03.2016, 09.45), Magazin 8 (TV8, 20.03.2016, 16.00), Star Life (STAR, 20.03.2016, 10.00), Survivor Panorama (TV8, 21.03.2016, 13.00). Bu öbeklerde yer alan *magazin* (TDK, 2011, s. 1602) ve *panorama* (TDK, 2011, s. 1880) sözcükleri TS'de geçer. Dolayısıyla yabancı sözcük olmaktan çıkıp alıntı ya da ödünç sözcük sayılır. Böylece yabancı sözcük sayısı *extra*, *star*, *life*, *survivor* ile 4 olur.

2.2.4. Uygun sözcükler

Aşağıda yer alan öbekler kapsamındaki sözcükler TS'de yer alan, özel ad olan sözcüklerdir. Söz öbekleri içinde sadece 4 adet *show* sözcüğü ve 15. maddedeki İngilizce tamlamalar uygun sözcük ve söz öbeği yapısı dışındadır; ancak öbek kurduğu diğer sözcükler uygun sözcük kapsamında sayılır. Dolayısıyla program adlarının çok büyük bir kısmı Türkçe söz varlığı ve söz dizimi kapsamında yer alır. Buradan hareketle Türk televizyonlarında en çok izlenen programların adlandırılmasında Türkçenin görünümü olumlu yöndedir:

2.2.4.1. İyelik öbeğindeki: Canım Kardeşim (TRT Çocuk, 20.01.2016, 02.45), Biz İkimiz (TRT Çocuk, 20.01.2016, 05.00), Bizim Ninniler (TRT Çocuk, 20.01.2016, 21.55).

2.2.4.2. Belirli ad tamlaması: Arda'nın Mutfağı (TV8, 20.03.2016, 13.30), Elif'in Düşleri (TRT Çocuk, 20.01.2016, 09.55), Elin Oğlu (ATV, 26.03.2016, 23.30), Laura'nın Yıldızı (TRT Çocuk, 20.01.2016, 09.25), Nursel'in Mutfağı (SHOW, 21.03.2016, 12.00), Rudolf'un Maceraları (TV8, 20.03.2016, 07.15), Rüyanın Günlüğü (TRT Çocuk, 20.01.2016, 23.05), Gecenin Kraliçesi (STAR, 22.03.2016, 20.00).

2.2.4.3. Belirsiz ad tamlaması: Aile İşi (ATV, 23.03.2016, 20.00), Akasya Durağı (KD, 21.03.2016, 05.30), Cuma Sohbetleri (K7, 25.03.2016, 09.45), Cumartesi Sürprizi (SHOW, 26.03.2016, 10.00), Bulmaca Kulesi (TRT Çocuk, 20.01.2016, 19.40), Ev Gezmesi (KD, 21.03.2016, 11.00), Gün Arası (KD, 21.03.2016, 12.30), Hava Durumu (TRT1, 20.03.2016, 19.10), Kahvaltı Haberleri (ATV, 21.03.2016, 06.45), Keloğlan Masalları (TRT Çocuk, 20.01.2016, 22.25), Kış Güneşi (SHOW, 22.03.2016, 20.00), Müzik Arası (KD, 26.03.2016, 05.20), Pazar Sürprizi (SHOW, 20.03.2016, 10.00), Harika İşler Takımı (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.30), Rüzgâr Güllü (TRT Çocuk 21.02.2016, 18.30), Anma Klipleri (TRT1, 25.03.2016, 09.00), Başkent Kulisi (K7, 20.03.2016, 10.00), Fırıldak Ailesi (TV8, 20.03.2016, 13.15), Gelin Evi (SHOW, 21.03.2016, 16.00), Göç Zamanı (STAR, 26.03.2016, 20.00), Hayat Şarkısı (KD, 21.03.2016, 12.45), Ev Gezmesi (KD, 21.03.2016, 11.00), Anma Klipleri (TRT1, 25.03.2016, 09.00).

2.2.4.4. Zincirleme ad tamlaması: ATV Gün Ortası Bülteni (ATV, 21.03.2016, 13.00), Çizgi Film Makinesi (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.10), Hafta Sonu Haberleri (K7, 20.03.2016, 18.00), Kanal 7 Haber Saati (K7, 21.03.2016, 21.15), Kanal D Çocuk Kulübü (KD, 20.03.2016, 06.00).

2.2.4.5. Eksiz ad tamlaması: Arı Maya (TRT Çocuk, 20.01.2016, 01.30), Beyaz Show (KD, 25.03.2016, 23.15), Dizi TV (ATV, 20.03.2016, 11.15), Mahmut Tuncer Show (K7, 20.03.2016, 22.45), Star Haber (STAR, 20.03.2016, 19.00), Dr. Feridun Kunak Show (K7, 21.03.2016, 09.45), ATV Ana Haber (ATV, 20.03.2016, 19.00), Güldür Güldür Show (SHOW, 25.03.2016, 20.00), Show Ana Haber (SHOW, 20.03.2016, 18.45), Kanal D Haber Günaydın (KD, 21.03.2016, 07.00).

2.2.4.6. Sıfat tamlaması: 3 Adam (TV8, 26.03.2016, 23.15), Arka Sokaklar (KD, 25.03.2016, 20.00), Bir Garip Aşk (K7, 21.03.2016, 16.00), Çılgın Orman (TRT Çocuk, 20.01.2016, 15.30), Harika Kanatlar (TRT Çocuk, 20.01.2016, 11.45), İyi Fikir (TRT1, 21.03.2016, 09.15), Kara Sevda (STAR, 23.03.2016, 20.00), Kınalı Yapıncak (SHOW,

20.03.2016, 06.30), Kırgın Çiçekler (ATV, 21.03.2016, 20.00), Kiralık Aşk (STAR, 25.03.2016, 20.00), Renkli Sayfalar (KD, 21.03.2016, 09.00), Süper Dadı (STAR, 26.03.2016, 10.45), Tatlı İntikam (KD, 26.03.2016, 20.00), Yeşil Deniz (TRT1, 21.03.2016, 20.00), 1 Alp 3 Çocuk (TV8, 20.03.2016, 14.30), Çifte Saadet (FOX, 26.03.2016, 20.15), Kaçak Gelinler (STAR, 20.03.2016, 07.00), Bugün (STAR, 21.03.2016, 07.00), Karagül (FOX, 25.03.2016, 20.00), Kördüğüm (FOX, 24.03.2016, 20.00), Ana Haber Bülteni (KD, 20.03.2016, 18.45), Ana Haber Bülteni (TRT1, 21.03.2016, 19.10), Mini Mini Hutoslar (TRT Çocuk, 20.01.2016, 23.15), Mutlu Oyuncak Dükkânı (TRT Çocuk 21.02.2016, 14.05), Rafadan Tayfa (TRT Çocuk, 20.01.2016, 14.30).

2.2.4.7. Unvan öbeği: Bay Tahmin (TV8, 26.03.2016, 01.30), Telali (TRT Çocuk 25.02.2016, 17.15).

2.2.4.8. Fiilimsi öbekleri: Ömür Dediğin (TRT1, 20.03.2016, 05.15).

2.2.4.9. Kısaltma-bulunma öbeği: 1’de Sabah (TRT1, 21.03.2016, 07.00), 1’de Bugün (TRT1, 20.03.2016, 15.00), ATV’ de Hafta Sonu (ATV, 20.03.2016, 07.00), Kanal 7’ de Sabah (K7, 02.03.2016, 06.30); Esra Erol’da (ATV, 21.03.2016,16.20).

2.2.4.10. Kısaltma-vasıta öbeği: Abbas Güçlü ile Genç Bakış (KD, 23.03.2016, 01.00), Evrim Akın ile Ev Kuşu (SHOW, 21.03.2016, 13.00), Ezgi Sertel ile Lezzetin Haritası (STAR, 21.03.2016, 09.45), Fatih Portakal ile Fox Ana Haber (FOX, 21.03.2016, 19.00), Gülbin Tosun ile FOX Ana Haber (FOX, 20.03.2016, 19.00), Güneri Cıvaoğlu ile Şeffaf Oda (TV8, 20.03.2016, 08.45), İsmail Küçükkaya ile Çalar Saat (FOX, 21.03.2016, 06.45), Murat Güloğlu ile Çalar Saat Hafta Sonu (FOX, 20.03.2016, 07.30), Mustafa Karataş ile Muhabbet Saati (SHOW, 21.03.2016, 08.00), Müge Anlı ile Tatlı Sert (ATV, 21.03.2016, 10.00), Necmettin Nursaçan’la Sohbetler (K7, 26.03.2016, 09.50), Nihat Hatipoğlu ile Dosta Doğru (ATV, 24.03.2016, 00.15), Nihat Hatipoğlu ile Kur’an ve Sünnet (ATV, 20.03.2016, 10.00), Ömer Döngeloğlu ile Önden Gidenler (K7, 20.03.2016, 11.00), Pelin Çift ile Gündem Ötesi (TRT1, 21.03.2016, 23.30), Sahrap’la Bir Yemek Masalı (STAR, 26.03.2016, 09.45), Turgay Başyayla ile Lezzet Yolculuğu (SHOW, 20.03.2016, 14.00), Tülin Şahin ile Moda (STAR, 20.03.2016, 13.00), Vahe ile Evdeki Mutluluk (STAR, 20.03.2016, 12.00), Zahide Yetiş’le (SHOW, 21.03.2016, 09.30), Zuhul Topal’la (FOX, 21.03.2016, 16.30).

2.2.4.11. İkileme-tekrar öbeği: Avrupa Avrupa (TRT1, 21.03.2016, 11.15), BKM Güldür Güldür (FOX, 26.03.2016, 12.15), Gündüz Gece (K7, 26.03.2016, 22.45), Medcezir (STAR, 21.03.2016, 11.00), Paramparça (STAR, 21.03.2016, 20.00).

2.2.4.12. Bağlama öbeği: Evli ve Öfkeli (ATV, 20.03.2016, 20.00), Maşa ile Koca Ayı (TV8, 20.03.2016, 08.00), Maysa ve Bulut (TRT Çocuk, 20.01.2016, 21.30), Söz ve Müzik (K7, 22.03.2016, 23.45), Pak ile Pırpır (TRT Çocuk, 20.01.2016, 01.00); Sağlıklı Mutlu Huzurlu (ATV, 21.03.2016, 13.40).

2.2.4.13. Açıklamalı öbekler: Kurtlar Vadisi Pusu (KD, 24.03.2016, 20.00), Alias “Kod Adı” (TRT1, 24.03.2016, 01.00), Diriliş “Ertuğrul” (TRT1, 23.03.2016, 20.00), Muhteşem Yüzyıl Kösem (STAR, 24.03.2016, 20.00).

2.2.4.14. Kişi adları: Poyraz Karayel (KD, 23.03.2016, 20.00), Yunus Emre (TRT1, 22.03.2016, 20.00), Elif (K7, 21.03.2016, 20.00).

2.2.4.15. İngilizce tamlamalar: İngilizce dünya dillerini etkileyen bir dil olması hasebiyle Türkçe de İngilizcenin hem söz varlığından hem de söz dizimi kurallarından kendisine ödünçlemeler yapmıştır. Bu başlık altında söz varlığı ve söz dizimi ödünçlemeleri mevcuttur. Program adlarındaki İngilizce tamlamalar şunlardır:

Magazin 8 **Extra** (TV8, 20.03.2016, 09.45), Magazin D (KD, 20.03.2016, 09.45), Magazin 8 (TV8, 20.03.2016, 16.00), **Star Life** (STAR, 20.03.2016, 10.00), **Survivor** Panorama (TV8, 21.03.2016, 13.00).

3. Cümle hâlindekiler

3.1. Cümle tasnifi

3.1.1. Yüklem türüne göre

3.1.1.1. İsim cümlesi: Baba Candır (TRT1, 20.03.2016, 20.00), Benden Söylemesi (FOX, 21.03.2016, 13.30), Benim Annem Bir Melek (ATV, 20.03.2016, 06.20), Çok Güzel Hareketler Bunlar (TV8, 20.03.2016, 15.45), Elde Var Hayat (TRT1, 20.03.2016, 07.20), Görevimiz Komedi (FOX, 23.03.2016, 20.00), İlişki Durumu: Karışık (SHOW, 26.03.2016, 20.00), İşte Benim Stilim (TV8, 21.03.2016, 15.30), Mazi Kalbimde Yaradır (TRT1, 20.03.2016, 05.45), O Hayat Benim (FOX, 20.03.2016, 20.15) [10 cümle].

3.1.1.2. Fiil cümlesi: Aramızda Kalmasın (TV8, 22.03.2016, 08.15), Aramızda Kalsın (STAR, 20.03.2016, 05.30), Asla Vazgeçmem (SHOW, 24.03.2016, 00.30), Aşk Yeniden (FOX, 22.03.2016, 20.00), Ben Bilmem Eşim Bilir (KD, 20.03.2016, 16.00), Beni Affet (STAR, 21.03.2016, 17.00), Buyur Bi'de Burdan Bak (TV8, 24.03.2016, 20.00), Eşkiya Dünyaya Hükümdar Olmaz (ATV, 22.03.2016, 20.00), Evleneceksen Gel (STAR, 21.03.2016, 13.30), Haberin Olsun (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.15), Kismetse Olur (KD, 20.03.2016, 22.15), Kim Milyoner Olmak İster (ATV, 23.03.2016, 23.20), Müdür Ne'aptın? (STAR, 20.03.2016, 20.00), Oynat Bakalım (TV8, 22.03.2016, 07.00), Ömür Dediğin (TRT1, 20.03.2016, 05.15), Özlem Tunca ile Dünyayı Geziyorum (K7, 20.03.2016, 17.00), Saba ile Oyuna Geldik (TV8, 23.03.2016, 00.15), Unutma Beni (FOX, 21.03.2016, 14.00), Yeter (ATV, 24.03.2016, 20.00) [19 cümle].

3.1.2. Yüklem yerine göre

3.1.2.1. Kurallı cümle: Aramızda Kalmasın (TV8, 22.03.2016, 08.15), Aramızda Kalsın (STAR, 20.03.2016, 05.30), Asla Vazgeçmem (SHOW, 24.03.2016, 00.30), Baba Candır (TRT1, 20.03.2016, 20.00), Ben Bilmem Eşim Bilir (KD, 20.03.2016, 16.00), Beni Affet (STAR, 21.03.2016, 17.00), Benim Annem Bir Melek (ATV, 20.03.2016, 06.20), Buyur Bi'de Burdan Bak (TV8, 24.03.2016, 20.00), Eşkiya Dünyaya Hükümdar Olmaz (ATV, 22.03.2016, 20.00), Evleneceksen Gel (STAR, 21.03.2016, 13.30), Görevimiz Komedi (FOX, 23.03.2016, 20.00), Haberin Olsun (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.15), İlişki Durumu: Karışık (SHOW, 26.03.2016, 20.00), Kismetse Olur (KD, 20.03.2016, 22.15), Kim Milyoner Olmak İster (ATV, 23.03.2016, 23.20), Mazi Kalbimde Yaradır (TRT1, 20.03.2016, 05.45), Müdür Ne'aptın? (STAR, 20.03.2016, 20.00), O Hayat Benim (FOX, 20.03.2016, 20.15), Oynat Bakalım (TV8, 22.03.2016, 07.00), Ömür Dediğin (TRT1, 20.03.2016, 05.15), Özlem Tunca ile Dünyayı Geziyorum (K7, 20.03.2016, 17.00), Saba ile Oyuna Geldik (TV8, 23.03.2016, 00.15), Yeter (ATV, 24.03.2016, 20.00).

3.1.2.2. Devrik cümle: Benden Söylemesi (FOX, 21.03.2016, 13.30), Çok Güzel Hareketler Bunlar (TV8, 20.03.2016, 15.45), Elde Var Hayat (TRT1, 20.03.2016, 07.20), Unutma Beni (FOX, 21.03.2016, 14.00).

3.1.2.3. Eksiltili cümle: Ömür Dediğin (TRT1, 20.03.2016, 05.15), İşte Benim Stilim (TV8, 21.03.2016, 15.30), Aşk Yeniden (FOX, 22.03.2016, 20.00)

3.1.3. Anlamlarına göre

3.1.3.1. Olumlu cümle

Aramızda Kalsın (STAR, 20.03.2016, 05.30), Aşk Yeniden (FOX, 22.03.2016, 20.00), Baba Candır (TRT1, 20.03.2016, 20.00), Ben Bilmem Eşim Bilir (KD, 20.03.2016, 16.00), Benden Söylemesi (FOX, 21.03.2016, 13.30), Beni Affet (STAR, 21.03.2016, 17.00), Benim Annem Bir Melek (ATV, 20.03.2016, 06.20), Buyur Bi'de Burdan Bak (TV8, 24.03.2016, 20.00), Çok Güzel Hareketler Bunlar (TV8, 20.03.2016, 15.45), Elde Var Hayat (TRT1, 20.03.2016, 07.20), Evleneceksen Gel (STAR, 21.03.2016, 13.30), Görevimiz Komedi (FOX, 23.03.2016, 20.00), Haberin Olsun (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.15), İlişki Durumu: Karışık (SHOW, 26.03.2016, 20.00), İşte Benim Stilim (TV8, 21.03.2016, 15.30), Kısmetse Olur (KD, 20.03.2016, 22.15), Mazi Kalbimde Yaradır (TRT1, 20.03.2016, 05.45), O Hayat Benim (FOX, 20.03.2016, 20.15), Oynat Bakalım (TV8, 22.03.2016, 07.00), Ömür Dediğin (TRT1, 20.03.2016, 05.15), Özlem Tunca ile Dünyayı Geziyorum (K7, 20.03.2016, 17.00), Saba ile Oyuna Geldik (TV8, 23.03.2016, 00.15), Yeter (ATV, 24.03.2016, 20.00).

3.1.3.2. Olumsuz cümle

Aramızda Kalmasın (TV8, 22.03.2016, 08.15), Asla Vazgeçmem (SHOW, 24.03.2016, 00.30), Eşkiya Dünyaya Hükümdar Olmaz (ATV, 22.03.2016, 20.00), Unutma Beni (FOX, 21.03.2016, 14.00).

3.1.3.3. Soru cümlesi

Kim Milyoner Olmak İster (ATV, 23.03.2016, 23.20), Müdür Ne'aptın? (STAR, 20.03.2016, 20.00)

3.1.4. Yapılarına göre

3.1.4.1. Basit cümle

Aramızda Kalmasın (TV8, 22.03.2016, 08.15), Aramızda Kalsın (STAR, 20.03.2016, 05.30), Asla Vazgeçmem (SHOW, 24.03.2016, 00.30), Aşk Yeniden (FOX, 22.03.2016, 20.00), Baba Candır (TRT1, 20.03.2016, 20.00), Benden Söylemesi (FOX, 21.03.2016, 13.30), Beni Affet (STAR, 21.03.2016, 17.00), Benim Annem Bir Melek (ATV, 20.03.2016, 06.20), Çok Güzel Hareketler Bunlar (TV8, 20.03.2016, 15.45), Elde Var Hayat (TRT1, 20.03.2016, 07.20), Eşkiya Dünyaya Hükümdar Olmaz (ATV, 22.03.2016, 20.00), Görevimiz Komedi (FOX, 23.03.2016, 20.00), Haberin Olsun (TRT Çocuk, 20.01.2016, 20.15), İlişki Durumu: Karışık (SHOW, 26.03.2016, 20.00), İşte Benim Stilim (TV8, 21.03.2016, 15.30), Mazi Kalbimde Yaradır (TRT1, 20.03.2016, 05.45), Müdür Ne'aptın? (STAR, 20.03.2016, 20.00), O Hayat Benim (FOX, 20.03.2016, 20.15), Özlem Tunca ile Dünyayı Geziyorum (K7, 20.03.2016, 17.00), Saba ile Oyuna Geldik (TV8, 23.03.2016, 00.15), Unutma Beni (FOX, 21.03.2016, 14.00), Yeter (ATV, 24.03.2016, 20.00).

3.1.4.2. Birleşik cümle

Evleneceksen Gel (STAR, 21.03.2016, 13.30), Kısmetse Olur (KD, 20.03.2016, 22.15), Kim Milyoner Olmak İster (ATV, 23.03.2016, 23.20), Ömür Dediğin (TRT1, 20.03.2016, 05.15).

3.1.4.3. Sıralı cümle

Ben Bilmem Eşim Bilir (KD, 20.03.2016, 16.00), Buyur Bi'de Burdan Bak (TV8, 24.03.2016, 20.00), Oynat Bakalım (TV8, 22.03.2016, 07.00).

3.2. Sözcük kullanım tasnifi

3.2.1. Yeni sözcükler

Öbek hâlindeki program adlarında yeni sayılabilecek bir sözcük bulunmamakta, yabancı ve eski sözcük dışındaki sözcüklerin hepsi TS'de bulunmaktadır.

Konuşma diline uydurularak resmi dilden farklı olarak sözcüklerden bazı seslerin düşürüldüğü görülür. Böyle kullanımlar yaygın olmakla beraber yazı diline göre yanlış olduğu için yeni kullanım kapsamında sayılır: Buyur Bi'de Burdan Bak (TV8, 24.03.2016, 20.00), Müdür Ne'aptın? (STAR, 20.03.2016, 20.00).

3.2.2. Eski sözcükler

Cümle hâlindeki program adlarında eskiden kullanılıp da program adlarında canlandırılan veya kullanılan bir sözcük bulunmamaktadır.

3.2.3. Yabancı sözcükler

Cümle hâlindeki program adlarında Türkçe cümle yapısına aykırı bir kullanım söz konusu olmadığı gibi yabancı sözcük de kullanılmamıştır.

3.2.4. Uygun sözcükler

Program adlarında kullanılan 29 cümle içinde yeni, eski ve yabancı sözcük kullanılmamış olup kullanılan bütün sözcükler TS'de geçmektedir.

Sonuç

Televizyon, 20. asrın sonları ve 21. asrın başlarında en etkili iletişim aracı olmuş, ülke ve dünya gündeminin belirlendiği araç hâlini almış, her yaşta insanlar için örneklik, televizyon yoluyla sunulmuş, eskilerin meydanını televizyon ele geçirmiş, televizyon, modern toplumun ve toplumsal yaşamın olmazsa olmazlarından biri hâlini almıştır.

Her ad bir şeyin ya da daha doğrusu bir kavramın yerini tutar, onun göstergesi olur. TV program adları da her varlığın adında olduğu gibi bir adlandırma süreci geçirir. Televizyon programları dil edinimi çağındaki bireyler üzerinde, başta Türkçe olmak üzere kültürel kodların aktarımında etkili iletişim kanallarından biridir. Dolayısıyla programlarda kullanılan dil kadar, program adlarının da yanlışsız bir anlatımla verilmesi, ölçünlü dilin kullanılması gerekir.

Sözcük hâlindeki program adlarının değerlendirilmesi

a. Yapı bakımından

1. Çocuk programlarında çocuk dilinden gelişmiş bir sözcüklük adlar kullanılmıştır: *Ciciki* (TRT Çocuk, 20.01.2016, 08.55), *Dada* (STAR, 26.03.2016, 23.45), *Doki* (TRT Çocuk 23.02.2016, 00.30), *İbi* (TRT Çocuk, 20.01.2016, 13.00), *Pepee* (TRT Çocuk, 20.01.2016, 03.15).

2. Sözcük hâlindeki adlarda ölçünlü dil dışında 1 yabancı sözcük, 5 çocuk dilinden gelişmiş sözcük, 1 çekim ekli sözcük ve 5 de yapım ekli sözcük kullanılmıştır.

b. Sözcük kullanımı bakımından

1. 23 sözcükten 1 yabancı, 7 çocuk dilinden yeni sözcük kullanılmıştır; eski sözcük yoktur. 15 adet uygun sözcük vardır.

2. Yeni sözcüklerin kullanımı edebi metin niteliği taşıyan çocuk dizilerinde yeni sözcüklere rastlanır; ancak bunlar *Türkçe Sözlük*'te yer almaz: *Ciciki* (TRT Çocuk, 20.01.2016, 08.55), *Dada* (STAR, 26.03.2016, 23.45), *Doki* (TRT Çocuk 23.02.2016, 00.30), *İbi* (TRT Çocuk, 20.01.2016, 13.00), *Pepee* (TRT Çocuk, 20.01.2016, 03.15).

3. Eskiden kullanılıp da program adlarında canlandırılan bir sözcük bulunmamaktadır.

4. *Türkçe Sözlük*'te olmayıp yabancı bir dilden ödünçlenen sözcüklerden 1 adet vardır: *Survivor* (TV8, 20.03.2016, 20.00).

5. 15 sözcük 2011 tarihli *Türkçe Sözlük*'te bulunan sözcüklerdendir. Aynı zamanda imlâ kılavuzuna ve kuralına uygundur.

6. Tablo 1'den anlaşılacağı gibi sözcük hâlindeki program adlarında yeni sözcük oranı -onlar da çocuk dilinden gelişmedir- %30,4; yabancı sözcük oranı %4,3; uygun sözcük oranı %65,2'tir.

TABLO: 1 Sözcüklerin doğruluk değerlendirmesi					
Sözcüklerin yeri	Yeni sözcük sayısı	Eski sözcük sayısı	Yabancı sözcük sayısı	Uygun sözcük sayısı	Toplam sözcük sayısı
	Oranı	Oranı	Oranı	Oranı	
Sözcük hâlindeki program adında	7	0	1	15	23
	%30,4	-	%4,4	%65,2	
Söz öbeği hâlindeki program adında	0	1	8	338	347
	-	%0,3	%2,3	%97,4	
Cümle hâlindeki program adında	0	0	0	81	81
	-	-	-	%100	

Söz öbeği hâlindeki program adlarının değerlendirilmesi

a. Yapı bakımından

1. Söz öbeği hâlindeki program adları kurallara uygun olarak üretilmiş ve verilmiştir.

2. 15. maddede İngilizce tamlamalar başlığı altındaki yapıda yer alan İngilizceden Türkçeye geçmiş öbekler Türkçenin ölçünlü dil yapısına aykırıdır. Bu türden 5 öbek vardır: *Magazin 8 Extra* (TV8, 20.03.2016, 09.45), *Magazin D* (KD, 20.03.2016, 09.45), *Magazin 8* (TV8, 20.03.2016, 16.00), *Star Life* (STAR, 20.03.2016, 10.00), *Survivor Panorama* (TV8, 21.03.2016, 13.00).

3. Tablo 2'den anlaşılacağı gibi söz öbeklerinde yer alan yeni öbek yapısı %2,3; yabancı öbek yapısı %3,9; uygun öbek yapısı %93,6 oranındadır. Cümlede yer alan yeni, eski ve yabancı öbek yapısı hiç yok; uygun öbek yapısı %100 oranındadır.

b. Sözcük kullanımı bakımından

1. Öbek hâlindeki program adlarında yeni sayılabilecek bir sözcük bulunmamakta, yabancı ve eski sözcük dışındaki sözcüklerin hepsi TS'de bulunmaktadır.

2. Eskiden kullanılıp da program adlarında canlandırılan bir sözcük bulunmamaktadır. Yazımı eski olup sözlükte *metcezir* biçiminde olan program adı 1 adet vardır: *Medcezir* (STAR, 21.03.2016, 11.00).

3. Söz öbeği hâlindeki program adlarında *Türkçe Sözlük*'te olmayıp yabancı bir dilden ödünçlenen tekrarlarla beraber 8 sözcük vardır: *show* 4 defa geçer; diğerleri de *extra*, *star*, *life*, *survivor* sözcükleridir: *Beyaz Show* (KD, 25.03.2016, 23.15), *Mahmut Tuncer Show* (K7, 20.03.2016, 22.45), *Dr. Feridun Kunak Show* (K7, 21.03.2016, 09.45), *Güldür Güldür Show* (SHOW, 25.03.2016, 20.00); *Magazin 8 Extra* (TV8, 20.03.2016, 09.45), *Magazin D* (KD, 20.03.2016, 09.45), *Magazin 8* (TV8, 20.03.2016, 16.00), *Star Life* (STAR, 20.03.2016, 10.00), *Survivor Panorama* (TV8, 21.03.2016, 13.00).

4. Tablo 1'de görüldüğü gibi söz öbeği hâlindeki program adlarında eski sözcük oranı %2; yabancı sözcük oranı %2; uygun sözcük oranı %97'dir.

TABLO: 2 Öbeklerin doğruluk değerlendirilmesi					
Sözcüklerin yeri	Yeni öbek yapısı	Eski öbek yapısı	Yabancı öbek yapısı	Uygun öbek yapısı	Toplam öbek sayısı
	Oranı	Oranı	Oranı	Oranı	
Söz öbeği hâlindeki program adında	3	0	5	118	126
	%2,4	-	%4	%93,6	
Cümle hâlindeki program adında	0	0	0	16	16
	-	-	-	%100	

Cümle hâlindeki program adlarının değerlendirilmesi

a. Yapı bakımından

1. TV program adlarının verilmesinde ölçünlü dil kurallarına aykırı herhangi bir cümle yapısı mevcut değildir.

2. Tablo 3'te görüldüğü gibi cümle hâlindeki program adlarında konuşma dilinden cümle yapısı %6,8; devrik cümle yapısı %13,8; eksiltili cümle yapısı %10,3; kurallı cümle yapısı %75,8 oranındadır.

b. Sözcük kullanımı bakımından

1. Öbek hâlindeki program adlarında yeni sayılabilecek bir sözcük bulunmamakta, yabancı ve eski sözcük dışındaki sözcüklerin hepsi TS'de bulunmaktadır.

2. Konuşma diline uydurularak resmi dilden farklı olarak sözcüklerden bazı seslerin düşürüldüğü görülür. Böyle kullanımlar yaygın olmakla beraber yazı diline göre yanlış olduğu için yeni kullanım kapsamında sayılır: *Buyur Bi'de Burdan Bak* (TV8, 24.03.2016, 20.00), *Müdür Ne'aptın?* (STAR, 20.03.2016, 20.00).

3. Cümle hâlindeki program adlarında eskiden kullanılıp da program adlarında canlandırılan veya kullanılan bir sözcük bulunmamaktadır.

4. Cümle hâlindeki program adlarında Türkçe cümle yapısına aykırı bir kullanım söz konusu olmadığı gibi yabancı sözcük de kullanılmamıştır.

5. Program adlarında kullanılan 29 cümle içinde yeni, eski ve yabancı sözcük kullanılmamış olup kullanılan bütün sözcükler TS'de geçmektedir. Uygun sözcük kullanım oranı %100'dür.

TABLO: 3 Cümlelerin doğruluk değerlendirmesi					
Sözcüklerin yeri	Konuşma dilinden cümle yapısı	Devrik cümle yapısı	Eksiltili cümle yapısı	Kurallı cümle yapısı	Toplam cümle sayısı
	Oranı	Oranı	Oranı	Oranı	
Cümle hâlindeki program adında	2	4	3	22	31
	%6,5	%13	%9,5	%71	

Bütün bu tablo ve değerlendirmelerden anlaşılan şudur: TV program adlandırmalarında ortaya konan Türkçe, yapı bakımından da sözcük kullanımı bakımından da ölçünlü dilin özelliklerini yüksek oranda sergilemektedir. Program adlandırmalarının tahlilinde TV'de Türkçenin yozlaştığı iddiasını destekleyecek bir bulguya rastlanmamıştır.

Kaynakça

Aydemir, Ö. K. (2013). Çocuklara Yönelik Televizyon Kanallarında Dil Kullanımı. *Yeni Türkiye Dergisi Türkçe Özel Sayısı*(55), 1292-1297.

Crystal, D. (1989). *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

Duman, D. (2011). Medyada Doğru Türkçe Tartışmaları: Betimleyici-Kuralcı Yaklaşımlar Çerçevesinde Bir Eleştiri. *I. Uluslararası Kitle İletişim Araçlarında Türkçenin Kullanımı Bilgi Şölen Bildirileri, 16-17 Nisan 2009* (s. 47-54). Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.

Erkman Akerson, F. (2007). *Dile Genel Bir Bakış*. İstanbul: Multilingual.

Güneş, S. (1999). *Anlatım Bilgisi*. İzmir: D.E.Ü. Rektörlük Matbaası.

James, M. (1998). "Children can't speak or write properly any more" *Language Myths* içinde (Ed. Laurie Bauer ve Peter Trudgill). London: Penguin Books.

Karaağaç, G. (2013). *Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK.

Korkmaz, Ö., & Yeşil, R. (2011). Medya ve televizyon okuryazarlık düzeyleri ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2), 110-126.

Özsoy, A. S. (1996). Kitle İletişim Araçları, Dil ve Anadili Öğretimi Üçlemi. *Dilbilim Araştırmaları*, 216-229.

Özsoy, O. (2011). Kitle İletişim Araçlarında Dil Kullanımının Nesiller Arası Kültür Transferine Etkisi. *I. Uluslararası Kitle İletişim Araçlarında Türkçenin Kullanımı Bilgi Şölen Bildirileri, 16-17 Nisan 2009* (s. 565-574). Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.

TDK. (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK.

Uzdu, F., Yıldız, İ., & Günay, V. D. (2011). Kitle İletişim Araçlarının Ölçünlü Dile Olumlu Etkileri. *I. Uluslararası Kitle İletişim Araçlarında Türkçenin Kullanımı Bilgi Şölen Bildirileri, 16-17 Nisan 2009* (s. 463-468). Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.

Uzman, M. (2011). Medya ve Dil. *I. Uluslararası Kitle İletişim Araçlarında Türkçenin Kullanımı Bilgi Şölen Bildirileri, 16-17 Nisan 2009* (s. 85-88). Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.

Yılmaz, Y. (2016). *Türkçede Dil Yanlışları*. Ankara: SAGE.